

روح‌الله مقیمی‌فر

تعامل حرفه‌ای ضامن پیشرفت است

شورای عالی هشتم در جلسه بیست و پنجم بهمن‌ماه ایجاد بخشی به نام «ارتباط با شورای عالی» را در سایت جامعه به تصویب رساند. این بخش زیر نظر دبیرخانه‌ی شورا فعالیت دارد و هدف از راه‌اندازی آن ایجاد شفافیت و اطمینان‌بخشی و استفاده از نظرات اعضای جامعه است. ارتباط و تعامل حرفه‌ای با اعضا ضرورت استمرار فعالیت هر نهاد حرفه‌ای است و جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران نیز با توجه به مسئولیت سنگین اجتماعی اعضای آن بیش از هر نهاد دیگر نیازمند این امر مهم است.

تعامل حرفه‌ای با اعضای جامعه از بدو فعالیت جامعه وجود داشته است. قبل از هر چیز، منتخبان شورای عالی همه برگزیده‌ی اعضای جامعه هستند و انتصاب‌های آنان به وکالت از اعضای جامعه و عمدتاً از میان این اعضا صورت می‌پذیرد. علاوه بر آن، در تمامی ادوار گذشته استفاده از راهکارهایی مانند برگزاری نشست‌های ماهانه و ادواری با اعضا، بازتاب بخشیدن به دیدگاه‌های اعضا در نشریات و سایت جامعه، تشکیل شورای ادوار اعضای جامعه، نشست‌های منظم با مؤسسات و اعضا... روش‌هایی متنوع برای بهره‌مندی دایم از نقدها و پیشنهادهای اعضای محترم بوده است. اکنون با این اقدام شورای عالی، اعضای محترم ارتباط برخط نیز با شورا خواهند داشت و می‌توانند به‌طور دایم به طرح دیدگاه‌ها و مطالبات خود از شورا و پیگیری آن مبادرت کنند.

هدف از تمامی اقداماتی از این دست ضمن برخورداری از راهنمایی اعضا، ایجاد همبستگی حرفه‌ای از دل این تعاملات حرفه‌ای است. حسابرسی به مثابه حرفه‌ای که پاس‌دار منافع عمومی است به منظور آن که قادر باشد تعهدات اجتماعی خود را به‌درستی انجام دهد قبل از هر چیز باید از همبستگی درونی در حرفه بهره‌مند باشد. همبستگی درونی از طرفی به هم‌افزایی نیروها منتهی می‌شود و میزان تأثیرگذاری حرفه بر جامعه را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر با استحکام درونی حرفه جایگاه آن را درون مناسبات اجتماعی مستحکم‌تر ساخته، میزان آسیب‌پذیری آن در برابر تلاطم‌های بیرونی را کاهش می‌دهد.

همبستگی حرفه‌ای به بیان ساده یعنی دریافتن این مطلب که مسایلی وجود دارد که فراتر از منافع تنگ‌نظرانه‌ی یک فرد یا یک بنگاه، تک‌تک فعالان یک حرفه را متأثر از خود می‌سازد و از این‌رو فعالان حرفه‌ای باید در برابر این مسایل و چالش‌های بیرونی همچون یک بدنه‌ی واحد عمل کنند.

رشد حرفه‌ی حسابرسی در ایران طی دهه‌های اخیر ناموزون بوده، گاه شتاب یافته و گاه نیز دچار سکون و سستی شده است. وضعیت کنونی حرفه‌ی حسابرسی در ایران حاصل تلاش فعالان حرفه‌ای در بطن توسعه‌ی اقتصادی - اجتماعی ایران طی چند دهه‌ی اخیر است. با این همه می‌دانیم چارچوب‌ها و ساختارهای موجود در مواردی از کاستی‌ها و کمبودهایی آسیب می‌بینند.

از سوی دیگر، انتظارات نهادهای نظارتی و افکار عمومی از حساب‌برسان، در مقام پاس‌داران شفافیت و سلامت مالی در بنگاه‌های اقتصادی به‌شدت افزایش یافته است. همین انتظارات در عین حال که فرصت‌های جدیدی برای توسعه‌ی حرفه‌ی حسابرسی در ایران پدید آورده است، فعالان حرفه‌ای را با آسیب‌پذیری بیش‌تری مواجه ساخته است.

در این شرایط باید بیش از هر زمان دیگر از طریق تعامل حرفه‌ای همبستگی اعضای جامعه را تقویت کنیم و به این ترتیب حرفه‌ی حسابرسی ایران را برای توان‌آزمایی‌های نوین آماده‌سازیم. عدم‌آمادگی حساب‌برسان برای انجام وظایف تعریف‌شده‌ی تازه و در مقابل، داشتن انتظاراتی فراسوی اختیارات قانونی یا امکانات حساب‌برسان، در عمل حرفه را در برابر شرایط دشواری قرار می‌دهد. برای مثال تقلیل امر فساد مالی و اقتصادی به قصور حساب‌برسان نمونه‌ای از این نگاه تقلیل‌گرایانه است. ضمن آن که باید اذعان کرد حساب‌برسان نقش کلیدی در مبارزه با فساد مالی دارند، اما شناخت درست از ریشه‌های فساد و نیز طراحی راهکارهای مؤثر مبارزه با آن لازم است به‌درستی «ساختارها» و «عملیتهای» واقعی فساد را شناخت و قراردادن حسابرسی به‌عنوان یگانه عاملی که بروز خطا و فساد مالی ناشی از ضعف آن بوده نگاهی به‌تمامی نادرست است.

همه‌ی این‌ها در شرایطی است که در وضعیت کنونی شاهد تدوین مقررات جدید ناظر بر فعالیت حسابداران رسمی است و از این‌رو بیش از هر زمان دیگر باید تلاش کنیم این مقررات جدید در راستای تحکیم استقلال حساب‌برسان باشد.

در وضعیت کنونی، فعالان حرفه‌ی حسابرسی باید دریابند که همبستگی درونی آنان برای حفظ و ارتقای جایگاه حرفه در ایران بیش از هر زمان دیگر ضروری است. این همبستگی در یک نهاد حرفه‌ای مدنی نه بر مبنای دستور و فرمان از بالا که از طریق تعامل‌های حرفه‌ای در دل حرفه پدید می‌آید و از همین رو، امروز باید بیش از هر زمان دیگر بر همبستگی حرفه‌ای در میان حساب‌برسان تأکید داشته باشیم.